

الفصل الثاني: في صلاة العيدين

فصل دوم: نماز عيدين (عيد فطر و عيد قربان)

والنظر: فيها، وفي سننها.

چگونگی برپایی:

وهي واجبة مع وجود الإمام (ع) بالشروط المعتبرة في الجمعة. وتجب جماعة، ولا يجوز التخلف إلا مع العذر، فيجوز حينئذ أن يصلي منفرداً ندباً. ولو اختلت الشرائط سقط الوجوب، واستحب الإتيان بها جماعة وفرادى. ووقتها: ما بين طلوع الشمس إلى الزوال، ولو فاتت لم تقض. وكيفية: أن يكبر للإحرام بالسبع، ثم يقرأ "الحمد" وسورة، والأفضل أن يقرأ "الأعلى"، ثم يكبر بعد القراءة ويقنت بالمرسوم حتى يتم خمساً، ثم يكبر ويركع، فإذا سجد السجدين: قام فيقرأ "الحمد" وسورة، والأفضل أن يقرأ "الغاشية"، ثم يكبر أربعاً ويقنت بينها أربعاً، ثم يكبر خامسة للركوع ويركع، فيكون الزائد عن المعتاد تسعاً: خمس في الأولى، وأربع في الثانية غير تكبيرة الإحرام والتكبيرات الست، وتكبيرتي الركوعين، وتكبيرات السجود.

اقامة نماز عيد، هنگام حضور امام معصوم (ع) با شروطی که برای وجوب نماز جمعه ذکر شد.⁽¹⁾ واجب است نماز عيد به جماعت خوانده شود و ترك آن جایز نیست، مگر اینکه عذر داشته باشد که در این صورت جایز است نماز را فرادا و به نیت مستحب بخواند. اگر شرایط اقامه نماز عيد دچار اشکال شد، وجوبش از بین می رود و اقامه آن -چه به جماعت و چه فرادا- مستحب می شود.

وقت نماز عیدین از طلوع خورشید تا هنگام زوال است و اگر وقت آن گذشت، قضا ندارد.

چگونگی اقامه نماز عیدین به این صورت است که: برای احرام هفت تکبیر بگوید و حمد و سوره بخواند (بهتر است در رکعت اول، سوره اعلی خوانده شود)، سپس پنج مرتبه تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر به صورت مرسوم قنوت بخواند،⁽²⁾ سپس تکبیر بگوید و رکوع و دو سجده به جا آورد، بعد برخیزد و حمد و سوره بخواند (بهتر است در رکعت دوم سوره غاشیه خوانده شود)، سپس چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر قنوت بخواند، سپس تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع رود [و بعد سجده کند].

بنابراین نسبت به نمازهای عادی، نه تکبیر اضافه می شود، یعنی علاوه بر هفت تکبیر ابتدای نماز و تکبیر هنگام رکوع و تکبیرهای سجده های نماز، باید در رکعت اول پنج تکبیر و در رکعت دوم نیز چهار تکبیر بگوید.

1- حضور امام معصوم یا نماینده او، حداقل تعداد پنج نفر، جماعت خواندن، دو خطبه، مسافت بین دو نماز بیشتر از پنج و نیم کیلومتر. (احکام الشریعه بین السائل و

المجیب جزء دوم، صلاة: ص 96)

2- یعنی در قنوت، دعاهایی که از اهل بیت (ع) وارد شده، بخواند (احکام الشریعه بین السائل و المجیب جزء دوم، صلاة: ص 98)

وسنن هذه الصلاة: الإصحار بها إلا بمكة، والسجود على الأرض، وأن يقول المؤذنون: الصلاة ثلاثاً، فإنه لا أذان لغير الخمس. وأن يخرج الإمام حافياً، ماشياً على سكينه ووقار، ذاكراً لله سبحانه. وأن يطعم قبل خروجه في الفطر، وبعد عوده في الأضحى مما يضحى به. وأن يكبر في الفطر عقيب أربع صلوات أولها المغرب ليلة الفطر، وآخرها صلاة العيد. وفي الأضحى عقيب خمس عشرة صلاة، أولها الظهر يوم النحر لمن كان بمنى، وفي الأمصار عقيب عشر يقول: الله أكبر الله أكبر، لا إله إلا الله، والله أكبر، والحمد لله على ما هدانا وله الشكر على ما أولانا، ويزيد في الأضحى: ورزقنا من بهيمة الأنعام، ويكره الخروج بالسلاح. وأن ينفل قبل الصلاة أو بعدها إلا بمسجد النبي (ص) بالمدينة، فإنه يصلي ركعتين قبل خروجه.

مستحبات نماز عيد:

بهتر است در صحرا خوانده شود، مگر در مکه مکرمه⁽³⁾ و بهتر است بر زمین سجده گردد. مؤذن برای نماز عيد سه بار بگوید: «الصلاة»، چون فقط برای پنج نماز واجب یومیّه اذان گفته می‌شود. همچنین امام برای نماز عيد، پابرهنه، پیاده، با آرامش و وقار و در حال ذکر خدا به‌سوی محل اقامه نماز برود. در عيد فطر قبل از خارج شدن برای رفتن به نماز غذا بخورد و در عيد قربان بعد از نماز از گوشت قربانی بخورد. در عيد فطر تکبیر گفتن بعد از چهار نماز مستحب است، که نخستین آن‌ها نماز مغرب شب عيد فطر و آخرینش خود نماز عيد است. تکبیر گفتن در نماز عيد قربان برای کسی که در منی باشد پس از پانزده نماز مستحب است که اولین آن‌ها نماز ظهر روز عيد قربان است و کسی که در شهر باشد تکبیر برای او بعد از ده نماز مستحب است و باید چنین بگوید: «الله أكبر الله أكبر، لا إله إلا الله، والله أكبر، والحمد لله على ما هدانا وله الشكر على ما أولانا» و در عيد قربان این عبارت را نیز اضافه کند: «و رزقنا من بهيمة الأنعام».

خروج با اسلحه برای نماز عيد مکروه است؛ همچنین خواندن نافله، قبل و بعد از نماز عيد مکروه است، مگر در مدینه در مسجد النبي (ع)، که دو رکعت نماز، قبل از خروج از مسجد خوانده می‌شود.

مسائل خمس:

مسائل پنج‌گانه:

الأولى: التكبير الزائد في صلاة العيد واجب و القنوت واجب، ولكن لا يتعين فيه لفظ بل يدعو بما يشاء والأفضل: (أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، وأشهد أن علياً والأئمة من ولده حجج الله، وأشهد أن المهدي والمهديين من ولده حجج الله، اللهم أهل الكبرياء والعظمة، وأهل الجود والجبروت، وأهل العفو والرحمة، وأهل التقوى والمغفرة، أسألك في هذا اليوم الذي جعلته للمسلمين عيداً، ولحمد (ص) نخراً وشرفاً وكرامة ومزيداً أن تصلي على محمد وآل محمد كأفضل ما صليت على عبد من عبادك، وصل على ملائكتك ورسلك، واغفر للمؤمنين والمؤمنات، الأحياء منهم

والأموات، اللهم إني أسألك من خير ما سألك عبادك المرسلون، وأعوذ بك من شر ما عاذ منه عبادك المرسلون).

اول: تكبير اضافه شده در نماز عيد و همچنين قنوت، واجب است، ولي خواندن دعای خاصی واجب نيست و می توان هر دعایی را خواند، البته بهتر است اين دعا خوانده شود: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَ أَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا وَ الْأَيْمَةَ مِنْ وُلْدِهِ حُجَجُ اللَّهِ، وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْمَهْدِيَّ وَ الْمَهْدِيَّيْنَ مِنْ وُلْدِهِ حُجَجُ اللَّهِ، اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَ الْعِظَمَةِ، وَ أَهْلَ الْجُودِ وَ الْجَبْرُوتِ، وَ أَهْلَ الْعَفْوِ وَ الرَّحْمَةِ، وَ أَهْلَ التَّقْوَى وَ الْمَغْفِرَةِ، أَسْأَلُكَ فِي هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِينَ عِيدًا، وَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ذُخْرًا وَ شَرَفًا وَ كِرَامَةً وَ مَزِيدًا، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ عَبْدٍ مِنْ عِبَادِكَ، وَ صَلَّ عَلَيَّ مَلَائِكَتِكَ وَ رُسُلِكَ، وَ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ، الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ عِبَادُكَ الْمُرْسَلُونَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا عَادَ مِنْهُ عِبَادُكَ الْمُرْسَلُونَ».

الثانية: إذا اتفق عيد وجمعة، فمن حضر العيد كان بالخيار في حضور الجمعة، وعلى الإمام أن يعلمهم ذلك في خطبته.

دوم: اگر عيد با روز جمعه همزمان شد، کسی که در نماز عيد حضور داشته باشد برای حضور در نماز جمعه مختار است و امام باید در خطبه نماز عيد آن ها را از اين موضوع آگاه سازد.

الثالثة: الخطبتان في العيدين بعد الصلاة وتقدمها بدعة، ويجب استماعهما.

سوم: دو خطبه نماز عيد فطر و قربان بعد از نماز بيان می شود، و مقدم نمودن آن ها بر نماز، بدعت و گوش دادن به آن ها واجب است.

الرابعة: لا ينقل المنبر عن الجامع، بل يعمل شبه المنبر من طين استحباباً.

چهارم: منبر را از مسجد جامع به صحرا نبرند،⁽⁴⁾ بلکه مستحب است از گل، چیزی شبیه منبر ساخته شود.

الخامسة: إذا طلعت الشمس حرم السفر حتى يصلي صلاة العيد إن كان ممن تجب عليه، ويجوز خروجه بعد الفجر و قبل طلوعها وهو مكروه.

پنجم: اگر در روز عيد فطر یا قربان خورشيد طلوع کرد برای کسی که نماز عيد بر او واجب است رفتن به سفر حرام می شود تا نماز عيد را به جا بیاورد. سفر بعد از فجر و قبل از طلوع جایز و البته مکروه است.

4- چون همان طور که بیان شد مستحب است که نماز عيد در صحرا خوانده شود. (مترجم)

